

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง
จังหวัดสระแก้ว
ผู้วิจัย : พระครูวิสิฐรัตนคุณ (รามเกียรติ์)
ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร.เดชา กัปโก ศน.บ., M.A., Ph.D.(Soc.)
: ผศ.ดร. โคนิษฐ์ ศรีทอง พธ.บ., M.A., Ph.D.(Soc.)
วันสำเร็จการศึกษา : ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยแบบผสม ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่ง ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย ที่อาศัยอยู่ในชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓๖๘ รูป จากทั้งหมดทั้งสิ้น ๑,๔๘๐ รูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลหรือตัวแปรต้น การทดสอบค่า (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่า มีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นพระสังฆาธิการ จำนวน ๑๕ รูป และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

๑) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๐$, $SD = ๐.๓๔$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = ๓.๙๓$, $SD = ๐.๓๙$) รองลงมา ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๒$, $SD = ๐.๔๑$) ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครอง ($\bar{X} = ๓.๙๐$, $SD = ๐.๔๐$) และด้านการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๘๖$, $SD = ๐.๔๑$)

๒) ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัด สระแก้ว จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพในวัด พรรษา การศึกษาทางโลก และการศึกษาทางธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและสถานภาพในวัดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐ .๐๕ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิม พรรษา การศึกษาทางโลกและการศึกษาทางธรรมต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ

พระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓) เมื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่า ด้านการศึกษา: พระสงฆ์บางรูปยังขาดปัจจัยสนับสนุนด้านการศึกษาของชุมชน จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนในด้านนี้เป็นรูปธรรม ด้านเศรษฐกิจ: พระสงฆ์บางรูปยังไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไม่สามารถเป็นที่พึ่ง หรือเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนได้ ด้านสาธารณสุข: ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการรักษาสุขภาพจิตของชุมชนด้วยการนำปฏิบัติธรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม: ขาดการส่งเสริมด้านศิลปะ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนให้ได้รับการสืบทอดต่อไป ด้านการเมืองการปกครอง: พระสงฆ์ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ ด้านการศึกษา: ควรสนับสนุนพระสงฆ์ในด้านปัจจัยทางการศึกษาของชุมชน เพื่อให้สามารถสนับสนุนในด้านนี้ อย่างเป็นรูปธรรม ด้านเศรษฐกิจ: ควรมีการฝึกอบรมให้กับพระสงฆ์ในด้านเศรษฐกิจบ้าง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับวัดและชุมชน ด้านสาธารณสุข: ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการรักษาสุขภาพจิตของชุมชนด้วยการนำปฏิบัติธรรมเป็นประจำทุกเดือน ด้านศิลปวัฒนธรรม: ควรส่งเสริมชุมชนด้านศิลปะ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนให้ได้รับการสืบทอดต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม ด้านการเมืองการปกครอง: ควรให้พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

Thesis Title : The Sangha's Participation towards Community Development
in Maung District, Sakaeo Province
Researcher : Phrakhrusitratatanakhun (Ramkian)
Degree : Master of Arts (Social Development)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Decha Kuppako B.A., M.A., Ph.D.(Soc.)
: Assist.Prof. Dr. Konit Srithong B.A., M.A., Ph.D.(Soc.)

Date of Graduation : 3 March 2016

ABSTRACT

The present study consists of three main objectives : i) to study the participation of Sangha towards community development in Maung District, Sakaeo Province; ii) to comparative study the participation of Sangha towards community development in Maung District, Sakaeo Province; and iii) to study problems and obstacles as well as recommendations in the participation of Sangha towards community development in Maung District, Sakaeo Province. This present study employed a Mixed Method with both Quantitative, with a survey, and qualitative research methodologies. The study sample consisted of 368 out of 1,480 monks who live in area of Maung District, Sakaeo Province. The subjects were recruited based on the sample size of Taro Yamane. The instrument used in data collection was a questionnaire. The data were analyzed in terms of Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation. Inferential statistics of t-test and F-Test were used to determine the differences in mean scores of both groups, and One Way ANOVA was used to determine the differences in mean scores among three groups or more. Finally, the Least Significant Difference (LSD) was employed to test the differences between means of each pair. As for qualitative methodology, in-depth interviews were used with 15 key Informants, and data were analyzed by means of content analysis.

The study findings revealed that

1) The overall opinions of people towards Sangha's participation towards community development in Maung District, Sakaeo Province was at the great level ($\bar{X}$ = 3.90, SD = 0.34). When considering each aspect, it was found that the opinions toward all aspects were at great levels - public health ($\bar{X}$ = 3.93, SD = 0.39), art and culture ($\bar{X}$ = 3.92, SD = 0.41), economy and politic and administration ($\bar{X}$ = 3.90, SD = 0.40), and education ($\bar{X}$ = 3.86, SD = 0.41).

2) When comparing the opinions of monks toward the participation of Sangha towards community development in Muang District, Sakaeo Province classified by personal factors: age, domicile, level of worldly education, and level of Dhamma education, it was found that it was found that monks with different age and status in monastery had no different opinions toward the participation of Sangha towards community development in Muang District, Sakaeo Province, with statistical significance at 0.05 level denying formulated hypotheses. However, those with different former hometown, level of worldly education, and level of Dhamma education had different opinions toward the participation of Sangha towards community development in Muang District, Sakaeo Province, with statistical significance at 0.05 level accepting formulated hypotheses.

3) As regards problems and obstacles on the participation of Sangha towards community development in Muang District, Sakaeo Province, it has been found that in aspect of education: some monks lack accessories to support community education; aspect of economy: some monks have no knowledge about the sufficiency economy, cannot be supporter or consult to community; Public Health: monks lack promotion and support of mental health treatment community with the practice; Culture: the promotion of the arts, religion and culture, including traditional and local knowledge of the community, has been passed on; the politics: the monks did not contribute to the problem of meeting the needs of people in the local community.

As regards recommendations on the participation of Sangha towards community development in Muang District, Sakaeo Province, it is recommended that in aspect of education: there should be support to monks with accessories for community education; aspect of economy: there should be support to monks with knowledge about the sufficiency economy to be supporter or consult to community; Public Health: there should be support to monks with promotion and support of mental health treatment community with the practice; Culture: there should be support the promotion of the arts, religion and culture, including traditional and local knowledge of the community, has been passed on; the politics: there should be support to monks to contribute to the problem of meeting the needs of people in the local community.